

Ministar: Nije potrebno da uz svako dijete u posebnom razredu sjedi i pomoćnik

🔗 Treća dob (/kategorija/trec-a-dob/232/)

Udomljavanje starijih i nemoćnih – je li to mirna luka za ‘treću dob’?

✎ Goran Gazdek 📅 14.08.2024.

(/ieNews/slike/n_38177.jpg)

Gotovo svakodnevno nas mediji informiraju o alarmantnim brojkama starenja stanovništva u Europi i Hrvatskoj što otvara čitav niz teško rješivih problema i zabrinutosti za tu životnu dob, ali i strahova za budućnost mlađih

generacija. Jedan od tih izazova su pitanja; kakvu njegu i skrb imaju naši sugrađani *ponosnih godina* i što čeka nas kad se jednog dana više nećemo moći brinuti sami o sebi; kakvi su nam domovi za stare i nemoćne, što nude da bi dani bili ispunjeni, ima li ih dovoljno za sve koji takvu uslugu traže; koliko košta smještaj i možemo li si to priuštiti; hoće li biti školovanog i educiranog personala u kontekstu sveopćeg nedostatka radne snage i poslovnih migracija?

U Hrvatskoj, prema popisu iz 2021. godine, živi 868.638 stanovnika starijih od 65 godina što čini udio od 22,45 posto ukupnog broja (3.888.529). Na popis iz 2011. takvih žitelja je bilo 758.633, a udio u ukupnom broju bio je 17,70 posto. Porast je evidentan! U Virovitičko-podravskoj županiji je 14.446 stanovnika starijih od 65 godina što je povećanje za 6,32 posto u odnosu na deset godina ranije kada ih je bilo 15.547.

Prema podacima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, u Hrvatskoj trenutno postoji oko 700 pružatelja usluga smještaja za starije osobe u kojima živi približno dva posto svih starijih osoba. Interes je znatno veći, liste čekanja su ogromne, a na smještaj se u nekim slučajevima ponekad mora čekati i petnaest godina.

Domovi mogu biti javni čiji su osnivači država, županije, gradovi i općine te privatni u koje svoj kapital, kao ulaganje u biznis, investiraju poduzetnici koji se žele baviti tom djelatnošću ili obitelji koji svoj interes pružanja usluga vide kao dodatni izvor prihoda. Postoje i domovi za starije osobe s posebnim potrebama i stambene jedinice u kojima korisnici donekle mogu sami živjeti, a u posljednje se vrijeme različitim projektima mobilnih zdravstvenih usluga i usluga pomoći u kući, starije osobe potiču na što duži ostanak u vlastitim domovima, dokle god im to zdravstveno i mentalno stanje dopušta. Jedan od takvih projekata podrške je, primjerice, projekt *Zaželi*.

Hrvatska je prošle godine osigurala novac iz fondova Europske unije za gradnju 18 domova s ukupno 1700 novih mjesta i niz usluga (kuhanje, pomoć u kući...) za 4.500 vanjskih korisnika u poludnevnom boravku. Gradit će se, ili se već grade u Dubrovniku, Drnišu, Našicama, Vrgorcu, Kostreni, Đurđevcu, Dugoj Resi, Nedelišću, Svetom Filipu Jakovu, Loboru, Vrpolju, Grubišnom Polju, Pleternici, Velikoj Gorici, Novskoj, Medulinu i Voćinu.

Serijom tekstova pod naslovom *Udomljavanje starijih i nemoćnih – je li to mirna luka za 'treću dob'?* pokušat ćemo doći do odgovora na neka od gore spomenutih pitanja. Bavit ćemo se stvarnim problemima s kojim se suočavaju ostarjele osobe koje zbog novonastale situacije moraju napustiti svoj dom i otići pod nečiju skrb – najčešće u neki privatni smještaj. Želimo prikazati što im nude udomitelji na području Virovitičko-podravske županije – kakvu uslugu, kakvu hranu i kako se udomitelji prema njima ponašaju. Postoje slučajevi u kojima privatni udomitelji uzimaju prevelik broj štićenika, sakrivaju ih prilikom dolaska inspekcija, a uvjeti znaju biti neprikladni. Nije rijedak slučaj verbalnog zlostavljanja, ponekad i fizičkog kažnjavanja 'neposlušnih' nedavanjem obroka. Dodatni je problem što, da bi stariji bili mirni, znaju dobiti pojačanu dozu lijekova za smirenje – pa spavaju po cijele dane. Izgubljeni i dezorijentirani.

Sjećamo se i drastičnog slučaja kada je u domu *Zelena oaza* u Andraševcu kraj Oroslavlja u siječnju 2020. u požaru izgorjelo šestero štićenika zbog kvara na kaloriferu. Vlasnica doma pravomoćno je osuđena za teško kazneno djelo protiv opće sigurnosti na 4,5 godina zatvora jer nije postupala po propisima i zaštitnim mjerama.

Imala je odobrenje i ispunjene uvjete za profesionalnu djelatnost pružanja socijalnih usluga skrbi sa smještajem za 13 starijih i nemoćnih osoba u obiteljskom domu. Naknadno je bez odobrenja nadležnog tijela socijalne skrbi proširila usluge skrbi sa smještajem starijih osoba. U stambeni objekt smjestila je 19 korisnika, a u pomoćni objekt - spremište, šest starijih teško pokretnih i nepokretnih korisnika. Bila je svjesna da su ti korisnici potpuno ovisni o tuđoj pomoći i da im je zbog toga potrebna stalna prisutnost njegovatelja. Za skrb o svih 25 korisnika u noćnoj smjeni u stambenom i pomoćnom objektu rasporedila je samo jednu njegovateljicu. Time je pristala na to da teško pokretne i nepokretne osobe borave bez nadzora i neophodne pomoći i u mogućim uvjetima životne ugroženosti.

U obrazloženju Sud ističe kako smatra da je ova kazna opravdana i da će "utjecati na svijest građana da je činjenje kaznenih djela pogibeljno te da je kažnjavanje njihovih počinitelja opravdano. Time će se istovremeno pojačati povjerenje građana u pravni poredak koji treba biti utemeljen na vladavini prava. Osim toga, kazna sadrži i dostatnu količinu društvene i moralne osude za zlo koje je optuženica prouzrokovala žrtvama i članovima njihovih obitelji, ali i društvu u cjelini".

Želimo prikazati rad udomitelja očima onih o kojima se skrbi, njihove brige, ali i radosti – ponekad se i u tim godinama ponovo dogodi ljubav, daleko drugačija od one u mladosti.

Cilj je pomoći u pronalaženju metoda i načina za bolji nadzor udomitelja i pridonijeti kvalitetnijoj njezi i odnosu sa štićenicima. S druge strane, odgovorit ćemo i na pitanja što muči udomitelje, pod kojim bi uvjetima mogu davati bolje.

Usamljenost je postala značajan problem u današnjem društvu, a treća dob je po tom pitanju najranjivija. Želimo pridonijeti stvaranju društvene sredine u kojoj više razumijemo starije i nemoćne, njihovu nesigurnost i usamljenost. Na kraju, svi ćemo doći u takvu situaciju.

*** Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.**

